

ABZ Nieuws

ABZ Diervoeding, Jaargang 6 | Nummer 5 | oktober 2018

Pluimveebedrijf Van Zetten bespaart kosten door zelf voer te mengen

BEDRIJFSREPORTAGE / PAG 13

Goed koper
voeren

RUNDVEE / PAG 6

Afrikaanse Var-
kenspest: vermijd
direct contact

VARKENS / PAG 10

Meer kuikens
per vleeskui-
kenouderdier

PLUIMVEE / PAG 16

Van de directie	2	Afrikaanse Varkenspest: vermijd direct contact	10
Grondstoffenmarkt	3	Integratie GIJS en ABZ Diervoeding	12
ABZ Diervoeding verwelkomt 1700e lid	4	Pluimveebedrijf Van Zetten bespaart kosten door zelf voer te mengen	13
Training nieuwe collega's	5	Meer kuikens per vleeskuikenouderdier	16
Goed koper voeren	6	Energiewaardering voor legvoeders naar E-Leg 2	18
Melken met minder(e) maïs	7	Relatiedag "Grensverleggend ondernemen"	19
Zet VE Stimulansbrok/meel in voor hogere gehalten in melk	8	Uitnodiging jongerenbijeenkomst	20
Introductie Eet smakelijk concept op Nationaal Geiten Event	9		

Van de directie

Sterk in maatwerk

ABZ Diervoeding is al jaren sterk gericht op maatwerkvoeders en maatwerkadvies. Precisielandbouw helpt ons om de natuurlijke bronnen efficiënter in te zetten. Iets wat onze minister Schouten ook voor ogen heeft. We blijven onze organisatie continue verbeteren om klantgericht en flexibel in te kunnen spelen op de veranderingen waarmee de bedrijven van onze veehouders geconfronteerd worden.

Onze fabriek in Stroobos waar wij rundvee- en schapenvoeders voor de Noordelijke provincies produceren wordt verder aangepast voor de productie van maatwerkvoeders. Eind oktober ondergaat de fabriek een grote ingreep, waarbij er twee nieuwe hamermolens geplaatst worden. Deze molens zijn voorzien van een frequentieregelaar en een automatische zeefwisseling om de voeders die wij in meel uitleveren op verschillende maalfijnheden te kunnen malen. Tevens wordt de capaciteit van de fabriek hiermee verder vergroot. Om deze aanpassing te kunnen doen, wordt de productie twee weken stil gelegd.

We benutten dit moment om een begin te maken met het splitsen van een aantal gereed product silo's. Deze 80 ton's silo's zijn oorspronkelijk gebouwd voor het opslaan van grote soorten. Nu worden ze geschikt gemaakt voor het flexibel opslaan van maatwerkvoeders.

Werken en leven met het ritme van de natuur

Onze veehouders en onze medewerkers werken dicht bij de natuur. Een voorrecht om te mogen doen. Het ritme van de natuur heeft direct gevolgen voor de bedrijfsvoering van onze veehouders, de verzorging van onze dieren en de prijsstelling van grondstoffen, voeders, melk, vlees en eieren. Wij zijn bekend met het ritme van de natuur en de gevolgen die dit heeft. Toch blijft de natuur ons verrassen. De droogte deze zomer zorgde ervoor dat melkveehouders al een deel van de wintervoorraad in moesten zetten om over voldoende voer te kunnen beschikken. De voorspellingen van de oogstverwachtingen van met name de granen vielen wereldwijd tegen, waardoor de prijzen naar een hoger niveau geduwd worden. Of de voorspellingen uitkomen of dat het uiteindelijk toch nog meevait met het aanbod, kunnen we volgend jaar met elkaar vaststellen. De coöperatie koopt een deel van haar grondstoffen

van te voren in en weet daardoor de grootste prijsschommelingen te dempen en daardoor een meer geleidelijk prijsbeleid te voeren. Van belang hierbij is dat onze coöperatie niet winstgedreven is, maar boergedreven.

Afrikaanse varkenspest (AVP)

Een grote ZORG! Wij zijn met onze varkenshouders ernstig bezorgd over de risico's die de Afrikaanse varkenspest in België en Oost-Europa met zich meebrengt. De gevolgen van de klassieke varkenspest epidemie in 1997 – 1998 staan bij onze varkenshouders en in onze organisatie nog scherp op het netvlies.

Binnen onze organisatie hebben de afdelingen Kwaliteit, Arbo en Milieu (KAM), Expeditie en Verkoop & Advisering dagelijks overleg om af te stemmen welke preventieve maatregelen de juiste zijn. Heeft u hierover vragen, neemt u dan gerust contact op met ons op.

Bij een eventuele uitbraak van varkenspest in Nederland zijn de eerste directe gevolgen voor onze coöperatie goed op te vangen. Al onze vrachtauto's zijn uitgerust met een automatische reinigings- en ontsmettingsinstallatie (R&O). Wij hebben voldoende beschermende kleding, schoeisel e.d. op voorraad. Wij produceren in drie fabrieken varkensvoeders (Zuid-, Midden- en Oost-Nederland). Deze fabrieken beschikken over dezelfde procestechniek en grondstoffen, premixen en additieven. Op een eventuele compartimentering kunnen wij snel schakelen.

Veel groter is de impact bij een eventuele uitbraak voor de individuele varkenshouder en de gehele varkenshouderijsector. We hopen dat overheden, veterinaire organisaties en belangenorganisaties gezamenlijk tot de juiste strategie komen om het verschrikkelijke scenario van varkenspest in Nederland te voorkomen.

Marcel Roordink, algemeen directeur

Grondstoffenmarkt

Stabiliserende markten na een hete en droge Europese zomer. Relatief hoge prijzen voor tarwe, gerst en bijproducten maken dat maïs, sojaschroot en plantaardige oliën relatief aantrekkelijk geprijsd zijn.

Granen

Nadat tarwe en gerst in de zomer zeer forse prijsstijgingen hebben laten zien, zijn ze afgelopen maanden gestabiliseerd. De huidige hoge niveaus op de Europese markt hebben ervoor gezorgd dat Europese tarwe en gerst duur is op de wereldmarkt, waardoor de export niet hoog is. Dit is ook nodig. Door de slechte Europese oogsten zijn de balanses krap en kan Europa maar heel beperkt exporteren.

De maïsprijzen zijn gedaald vanwege zeer goede oogsten in de USA en de Oekraïne. Dit zorgt ervoor dat het prijsverschil tussen maïs en tarwe groot is, waardoor maïs maximaal rekent in de rantsoenen. De matige maïsogst in Noord-West Europa resulteert wel in een forse importbehoefte. De maïsmarkt lijkt dan ook te bodemen. De wereldvraag naar maïs is groot en zowel de USA als Oekraïne exporteren grote volumes.

Eiwitten

De USA haalt dit najaar een record oogst sojabonen van het land. China importeert nog steeds geen USA sojabonen vanwege de handelsoorlog. Dit zorgt voor een grote voorraad sojabonen in de USA. Wat een prijsdrukkend effect heeft op de soja noteringen op Chicago. Wel zien we op dit moment een duidelijke bodem in de markt. Sojabonen zijn erg goedkoop ten opzichte van andere grondstoffen. De balanses in Zuid-Amerika zijn juist heel krap, omdat China al zijn importvraag van sojabonen op Zuid-Amerika richt. Dit zou deze winter in Europa nog voor een fysiek krappe markt van sojaschroot kunnen zorgen.

Raapschroot en zonnepitschroot blijven relatief duur. De koolzaadoogst in Noord-West Europa was slecht, dus is er minder raapschroot beschikbaar. De oogst zonnepitten in Oekraïne en Rusland is erg goed. Toch blijven ook hier de prijzen relatief hoog, omdat China veel meer zonnepitschroot importeert ter vervanging van USA sojabonen. Sojaschroot is in verhouding dus interessant geprijsd, waardoor de verbruiken in Europa hoog zijn.

Bijproducten

De bijproductenmarkt wordt gekenmerkt door schaarste en hoge prijzen. Vooralsnog ziet het er niet uit dat dit verbetert. Graanbijproducten zoals tarwegries, tarwe- en maïsgluten kampen met aanhoudend slechte beschikbaarheid. In de prijs rally van deze zomer is er veel verkocht richting Ierland en het Verenigd Koninkrijk, waardoor de beschikbaarheid voor Nederland beperkter is.

Door een late start van de suikerbietencampagne eind september, begin oktober was er sprake van een fysiek zeer krappe situatie. De droogte heeft ook hier haar sporen nagelaten. Vooral de suikerarme 6 mm bietenpulp wordt gekenmerkt door krapte en oplopende prijzen. Duitse suikerrijke pulp is beter beschikbaar, maar zeker niet goedkoop te noemen.

Het aanbod sojahullen zal naar verwachting deze winter beperkt blijven. In Argentinië is de sojacrush beperkt en daarmee de sojahullen productie. De wereldvraag blijft toenemen, daarmee zien we de tonnages voor Nederland jaar over jaar duidelijk afnemen.

Het aanbod palmpitschilfers voor Europa is dit jaar beduidend groter dan vorig jaar. Dit heeft afgelopen maanden wel wat druk op de prijzen gegeven. Echter doordat andere bijproducten zo prijshoudend zijn, is de vraag groot en lopen de prijzen op het moment van schrijven al weer licht op.

Tabel 1: Europese Bietenpulp productie (x1.000 ton)

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Duitsland	1.549	1.950	1.372	1.578	2.148	1.982
Frankrijk	1.592	1.796	1.603	1.652	2.193	1.975
Polen	911	1.022	734	1.043	1.136	1.118
UK	526	598	400	367	573	502
Nederland	306	377	271	311	445	409
Overig	1.544	1.828	1.364	1.549	1.719	1.495
Totaal pulp	6.428	7.571	5.744	6.500	8.214	7.481
Aandeel droge pulp	3.600	4.000	3.500	3.650	4.615	4.200

Arie Griffioen, inkoper

06 2161 4390 ■ a.griffioen@abzdiervoeding.nl

ABZ Diervoeding verwelkomt 1700e lid

Vrijdag 7 september jl. mocht ABZ Diervoeding haar 1700e lid verwelkomen. Een bijzondere mijlpaal in de geschiedenis van ABZ Diervoeding. Wilbert en Henny Eppinga van melkveebedrijf Mts Eppinga-Hogenberg uit Nijemirdum en hun kinderen Jesse, Mare en Lise werden verwend met een lekkere slagroomtaart, aangeboden door onze algemeen directeur Marcel Roordink.

Het beste dichtbij

De aanwas van nieuwe leden verstrekt het fundament onder de coöperatie en geeft vertrouwen in de toekomst. Op 1 januari 2013 is Arkervaart-BramecoZon U.A., onder de naam ABZ Diervoeding, gestart met 1.282 leden/afnemers. Hierdoor ontstond een nieuwe landelijke aanbieder van diervoeders + bijbehorend advies. ABZ Diervoeding wordt gekenmerkt door een sterke focus op klanten en diervoeding waarbij de Nederlandse veehouderij centraal staat. Op het gebied van diervoeding streeft ABZ Diervoeding ernaar de beste te zijn. Tegelijkertijd wil het bedrijf dicht bij haar leden en hun ondernemingen staan.

Melkveebedrijf Mts Eppinga-Hogenberg

Wilbert en Henny Eppinga zijn de derde generatie op het melkveebedrijf en vormen een man/vrouw-maatschap. Zeven jaar geleden kwamen ze op een omslagpunt terecht om het bedrijf toekomstbestendig te maken. Op dat moment stond het jongvee op een andere plek gestald, maar deze ruimte bleek uiteindelijk te klein. Ook op de huidige locatie groeide het melkvee als het ware de stal uit. Besloten werd om een 2 + 2 stal te laten bouwen met 127 ligplaatsen in combinatie met melkrobots van Lely. Ook werd er voor gekozen het jongvee zelf weer op eigen locatie op te fokken. Inmiddels zijn grotendeels alle koeien onder één dak. De kalveren in de voormalige stolpboerderij, het jongvee en de droge koeien in de oude aangepaste ligboxstal. Familie Eppinga melkt momenteel ruim 100 koeien en wil doorgroeien naar 130 melkkoeien. Op deze manier kan het bedrijf optimaal gemanaged worden.

De familie heeft 47 hectare grasland in eigendom en 5 hectare natuurgrond in huur. Daarnaast wordt er nog 21 hectare gepacht waarvan het grootste gedeelte grasland is. Het andere gedeelte wordt gebruikt voor maïs.

Duurzaam ondernemen

Melkveebedrijf Mts Eppinga-Hogenberg zet haar middelen zo efficiënt mogelijk in, waarbij de grond de basis is waarop ruwvoer geteeld wordt op een manier zodat de grond gezond blijft. De mest in de put wordt al 25 jaar behandeld met een bacterie. Dit gebeurt, sinds er gebruik gemaakt wordt van de nieuwe stal, dagelijks door middel van een automatisch sproeisysteem. De bacterie optimaliseert het kringloopsysteem. Doordat de mineralen op een natuurlijke wijze worden omgezet, kan er gesproken worden van een 'win-win' situatie. De grond neemt de voedingstoffen op een efficiënte manier tot zich. Daarnaast komen minder schadelijke gassen in het milieu, zoals ammoniak, methaan en lachgas. Hierdoor kan de familie een gezonde stabiele bedrijfsvoering creëren.

Melktap De 'nije' molkeboer

De familie is trots op de producten die gemaakt worden en wil dit graag delen met de mensen die langs komen in de melktapperij De 'nije' molkeboer. Sinds 19 augustus 2017 kun je bij de familie Eppinga-Hogenberg verse melk tappen in de voormalige oude grupstal, die omgebouwd is tot een gezellige sfeervolle ruimte, ingericht met authentieke elementen. Hier kunt u 7 dagen per week zelf uw verse 'rauwe' melk tappen. Doordat de melk niet is behandeld, zijn er geen voedingstoffen verloren gegaan en is de melk gezonder en niet te vergeten: veel lekkerder!

Voor meer informatie over het bedrijf kunt u een kijkje nemen op hun facebookpagina: www.facebook.com/Melkveehouderij-maatschap-Eppinga-Hogenberg

Popke Dijkstra, specialist rundveehouderij
06 2267 2818 ■ p.dijkstra@abzdiervoeding.nl

Training nieuwe collega's

ABZ Diervoeding groeit. De doorgaande ontwikkeling van onze coöperatieve onderneming geeft jonge talenten de kans om zich te bewijzen; om zo kwaliteitsvoerders te leveren die zorgen voor goede resultaten bij de leden. In deze uitgave van ons ABZ Nieuws stellen enkele van de nieuwe medewerkers zich voor. Nieuwe medewerkers krijgen een gedegen interne opleiding om het bedrijf goed te leren kennen. Zo leren de trainees snel om bij te dragen aan passend voer voor onze veehouders.

De huidige opleidingsgroep bestaat uit nieuwe sectorspecialisten, een nieuwe nutritionist en een kwaliteitsmedewerker. Zij worden getraind en gecoacht door de managers van de diverse afdelingen in onze organisatie. Op deze wijze raken zij snel bekend met Inkoop, Kwaliteit, Nutritie, Productie, Expeditie, Administratie, PR & Communicatie en Verkoop & advisering. Zo ontwikkelt ABZ Diervoeding collega's die goed weten waarover zij praten, vlot kunnen reageren en praktisch kunnen handelen.

De adviseurs van ABZ Diervoeding moeten veel weten van voedermiddelen, voervertering en het leveren van goed mengvoer. Met die kennis kunnen zij veehouders het beste adviseren met het meest passende product. Onze moderne fabrieken zijn daarvoor goed uitgerust en de flexibele organisatie is daar helemaal op ingericht. Dit samen maakt dat jonge talenten snel en goed hun werk bij ABZ Diervoeding tot een succes kunnen maken.

Gert Roelofs, specialist diervoeding
06 1134 1619 ■ g.roelofs@abzdiervoeding.nl

Goed koper voeren

Er is de laatste tijd meer belangstelling voor de voeding van koper aan melkvee. De maximum wettelijke norm voor de hoeveelheid koper in voer voor rundvee wordt per 1 januari 2019 verlaagd. Daarnaast schenkt de Gezondheidsdienst (GD) meer aandacht aan een eventueel kopertekort of koperovermaat. Op de sectiezaal van de GD zijn afgelopen jaren meer gevallen geconstateerd van koperovermaat in de levers als gevolg van een te royale kopervoorziening. ABZ Diervoeding heeft voor elk (spoor)element, en dus ook voor koper, een Actief norm per koe per dag.

Weerstand en vruchtbaarheid

Koper is een belangrijk spooelement. Een spooelement is een element dat in kleine hoeveelheid (mg) noodzakelijk is voor het goed functioneren van allerlei lichaamsprocessen. Koper maakt botten sterker, wat natuurlijk belangrijk is voor de ontwikkeling van het skelet van het jongvee. Koper is verder belangrijk voor de weerstand en vruchtbaarheid van het vee. Onvoldoende koper geeft meer kans op vorming van cysten en embryonale sterfte. Een tekort aan koper wordt snel zichtbaar, omdat de pigmentvorming van koper afhankelijk is. Een bruin verkleurde vacht bij de pinken of een 'koperbril' bij oudere koeien zijn bekende symptomen van een tekort aan koper.

Teveel koper

Teveel koper in het rantsoen is niet gewenst, vooral wanneer een overmaat langere tijd duurt. In de lever kan koper tot grote hoeveelheden worden opgeslagen. Op langere termijn leidt dit tot schadelijke gevolgen en zet dit het functioneren van de lever en aanverwante organen onder druk. Het is zelfs mogelijk dat de lever plotseling een grote hoeveelheid koper vrij laat komen vanuit de lever in het bloed, met een vergiftiging tot gevolg.

Benutting varieert

Cruciaal bij de voeding van koper is de benutting ervan door de koe. Deze varieert van 1 tot 5% en wordt grotendeels beïnvloedt door een eventuele binding door zwavel en/of molybdeen. In de pens ontstaat kopersulfide dat door de koe niet kan worden opgenomen. Vooral met het voeren van vers gras en bij bedrijven op veengrond is de koperbenutting vaak laag. Vervuiling van het gras met grond speelt hierbij ook een rol. Jersey koeien hebben een efficiëntere benutting van koper dan Holstein koeien. Omdat de behoefte bij Jersey koeien lager is, is de kans op een overmaat duidelijk groter. Tenslotte is de benutting van organisch gebonden koper beter dan anorganisch koper.

Goed koper voeren en benutten

Goed koper voeren en benutten is erg belangrijk om een tekort of overmaat aan koper te voorkomen.

- Voorzie uw jongvee, droge koeien en melkkoeien van een goede dosering van het juiste mineralenmengsel op basis van een rantsoenberekening met onze Actief normen.
- Laat kuilen op spooelementen onderzoeken om de juiste aanvulling te kunnen berekenen.
- ABZ Diervoeding kan u maatvoer met de juiste mineralen leveren.
- Eventueel kan een maatmineraal worden samengesteld waardoor de voorziening van mineralen elke dag hetzelfde is ongeacht de hoeveelheid voer dat wordt gevoerd.
- Bij een hoge S-index van uw graskuil is het belangrijk om te controleren of het zwavelgehalte van uw totale rantsoen niet belemmerend wordt voor een goede koperbenutting.
- Vital Top en Multi Chelaat zijn mineralenmengsels waarmee een deel van het koper organisch wordt verstrekt aan de melkkoeien.
- Beperk eventueel de zwavel in het rantsoen door beperking van bijvoorbeeld tarwegistconcentraat en rapzaadschroot.
- Strooi alleen zwavel (Sulfan) indien nodig (zand- en kleigrond).
- Molybdeen is extra beperkend voor de zwavelbenutting. Klaver bevat veel molybdeen.

Juist nu er weer veel rantsoenberekeningen worden gemaakt met nieuwe graskuilen van het afgelopen jaar is het een goed moment om de voorziening van koper en andere (spoor)elementen aan uw koeien met uw rundveespecialist te bespreken.

Izak van Engelen, productmanager rundveehouderij
06 2125 8720 ■ i.engelen@abzdiervoeding.nl

Melken met minder(e) maïs

De afgelopen jaren zijn de boeken ingegaan als prima 'maïsjaren'. Dit jaar lag dat echter anders door de droge en hete zomer. De opbrengsten en de voederwaarde van de geogste snijmaïs zijn dit jaar over het algemeen minder, wisselend per regio. Om uw veestapel te kunnen voorzien van voldoende energie, is het belangrijk het rantsoen aan te passen naar de maïs die u heeft ingekuuld.

Maïsjaar 2018

Het voorjaar van 2018 bleef vrij lang koud en nat. Totdat eind april het weer omsloeg en de bodem snel opwarmde. Door aanhoudende warmte en vocht in de bodem, kiemde het maïszaad snel en volgde een snelle opkomst. Verschillend per regio, sloeg de droogte begin juni toe. De maïsplanten zijn in een vroeg stadium overgegaan van groeien naar bloeien. In extreme gevallen kwam door een gebrek aan vocht de kolf- en korrelzetting niet tot stand. In de praktijk zien we dat de vroege rassen die tijdig gezaaid zijn, het best door de droge zomer heen zijn gekomen. De kolfzetting vond dit jaar plaats in een vroeg stadium, wat ertoe heeft geleid dat de afrijpingsfase eerder plaatsvond dan andere jaren. Vier weken eerder hakselen was eerder regel dan uitzondering.

Voederwaarde

Uit de eerste kuilanalyses blijkt dat de variatie in voederwaarde groot is. Kolfarme maïs die vroeg gehakseld is, is nog relatief nat (32% d.s.). Door een hoog aandeel suikers en de goede verteerbaarheid van de plant lijkt de smakelijkheid van deze maïs goed te zijn. Echter ontbreekt het zetmeel. Er zijn ook regio's waar kwalitatief mooie maïskuilen aangelegd zijn, maar hier is de opbrengst minder dan andere jaren. In beide situaties is het van belang dit mee te nemen bij het samenstellen van uw rantsoen.

Glucogene energie

Het is belangrijk om uw koeien voldoende glucogene energie aan te bieden om de Negatieve Energie Balans (NEB) zoveel mogelijk te beperken. Bij het voeren van minder(e) maïs kan het rantsoen geoptimaliseerd worden door aankoop van bijproducten zoals: aardappelproducten, corngold, maïs of perspulp. Vanwege een tegenvallende oogst is de beschikbaarheid van deze producten beperkt, wat heeft geleid tot hoge prijzen. Een andere optie om het energieaanbod op peil te houden is het samenstellen van een R-brok of R-meel met zetmeelrijke grondstoffen, zoals: gerst, tarwe, maïsmeel of maïsgluten. U kunt samen met uw rundveespecialist uw bedrijfseigen samenstelling maken om het energieaanbod op peil te houden, ondanks minder(e) maïs.

	Kolfarme maïs	Gemiddelde maïs	Zeer goede kolf
Droge stof (%)	32	36	36
Zetmeel (gr/kg ds)	<300	300 – 350	>350
VC-NDF (%)	>55	>55	50 - 55
VEM	<950	950-980	>980

Jaron Lammers, specialist rundveehouderij
06 2339 4146 • j.lammers@abzdiervoeding.nl

Zet VE Stimulansbrok/meel in voor hogere gehalten in de melk

Melk met hogere gehalten levert voor elk melkveebedrijf een hoger voersaldo per koe per dag op. Nu dit jaar de graskuilvoorraden zich kenmerken door een hoog ruw eiwit gehalte heeft ABZ Diervoeding VE Stimulansbrok/meel ontwikkeld. VE Stimulans zorgt voor hogere gehalten in de melk. Er zijn twee situaties waarbij de inzet van VE Stimulansbrok/meel extra lonend kan zijn.

Eiwitbenutting koe

Het is erg belangrijk dat een ruim eiwit aanbod niet leidt tot een te hoog ureumgetal (> 25). Er wordt veel voersaldo verspeelt wanneer het aangeboden eiwit onvoldoende wordt gebruikt voor de levering van eiwit in de melk. Een hoog ureumgetal onderdrukt tevens de gezondheid van de koe. VE Stimulans bevat tannines die de eiwitafbraak in de pens remmen, waardoor verlies van stikstof in de pens kleiner wordt. Daarnaast bevat VE Stimulans veel pensenergie uit onder andere suikerrijke bietenpulp en gerst. Pensenergie resulteert in groei van de pensbacteriën die stikstof gebruiken. Deze toenemende vermenigvuldiging van de pensbacteriën zorgt daardoor voor een lager ureumgetal.

Maximaal melkgeld bij juiste fosfaatexcretie

Op veel bedrijven is het doel de gehalten in de melk te verhogen in plaats van de literproductie. Vaak is het inderdaad het meest rendabel om bij de melkproductie die hoort bij een bepaalde fosfaatexcretie de meeste kilogrammen vet en eiwit te leveren. VE Stimulans verhoogt het vet- en eiwitgehalte van de melk, maar laat de literproductie gelijk. Daarom sluiten deze voeders volledig aan bij het huidige tijdperk van fosfaatrechten.

Profiteer van VE Stimulans

Wij adviseren om 2 kilogram VE Stimulansbrok/meel te voeren. Deze voeders zijn zo samengesteld dat de hoeveelheid gemakkelijk kan worden aangepast zonder nadelige effecten op de mestconsistentie van de koeien. Daardoor kunt u gemakkelijk sturen op een gunstig ureumgetal in de melk.

Pieter Winia, nutritionist

033 422 1510 ▪ p.winia@abzdiervoeding.nl

Introductie Eet smakelijk concept op Nationaal Geiten Event

Het Nationaal Geiten Event trok dit jaar 1.162 bezoekers. Een zeer goede opkomst voor een relatief kleine sector. Het event bestaat uit een Nationale Geitenkeuring, een Expo en een Symposium met workshops. Een mooie platform waar geitenhouders informatie op kunnen doen op diverse plekken en onderling ervaringen kunnen uitwisselen.

Geitenhouders konden in onze stand kennis maken met ons nieuwe "Eet smakelijk concept". Er was volop gelegenheid om onze nieuwe voeders te ruiken, proeven en voelen. Allereerst de **Junior muesli**, een compleetvoer voor de eerste kennismaking met vast voer voor lammeren. De tweede noviteit was onze **Juniorbrok Lacto Taste**. Een bijzonder smakelijke brok met als belangrijk ingrediënt melkpoeder! Naast de melkpoeder bevat de brok gist ter ondersteuning van een goede penswerking en een toevoeging die coccidiose onderdrukt. De ingrediënten smakelijkheid en veiligheid dragen bij aan een optimale jeugdgroei bij het jonge dier.

Een goede overgang van melk naar vast voer is essentieel voor een goede start in de opfok van lammeren. Het doel is 200 gram krachtvoeropname bij afspenen. Hiermee blijft de energieopname na afspenen op peil en wordt een spendip voorkomen.

De nieuwe voersoorten werden met enthousiasme beoordeeld. Geitenhouders die kennis kwamen maken met onze nieuwe voeders kregen 2 zakken Junior muesli gratis op proef.

Bent u ook nieuwsgierig naar deze nieuwe voeders? Neem dan contact op met ondergetekende of geitenspecialist Sander van de Kamp, tel. 06 8269 8191, s.kamp@abzdiervoeding.nl

Erik Koldenhof, specialist geitenhouderij
06 5235 8459 ■ e.koldenhof@abzdiervoeding.nl

Afrikaanse Varkenspest: vermijd direct contact

Sinds 13 september 2018 zijn al meerdere wilde zwijnen gevonden die besmet zijn met Afrikaanse Varkenspest (AVP) volgens de officiële instanties. In de uitgezette besmette zone worden extra maatregelen genomen. Onder andere het ruimen van meer dan 50 bedrijven, waarvan in ieder geval twee professionele en de rest hobbymatige bedrijven. Daarnaast gelden extra hygiënemaatregelen in heel België. Belgische varkens zijn moeilijk te verhandelen, wat zorgt voor een daling van de prijzen.

Afbeelding 1:
Besmette zone in België (bron: FAVV)

Groeiende populaties

Er is voldoende voedsel, de winters zijn mild, geen wonder dat het wilde zwijn hier in opkomst is. Ook buiten de aangewezen leefgebieden (Veluwe, Meinweg en Meerlebroek in Limburg), waar officieel een nulstandsbeleid van kracht is. Goed nieuws voor natuurliefhebbers, maar boeren kijken hier toch heel anders tegenaan. Juist op plaatsen waar veel varkensbedrijven zitten, komen de meeste wilde zwijnen voor (zie afbeelding 2). De provincie is verantwoordelijk voor de handhaving van het nulstandsbeleid, maar dit blijkt praktisch erg lastig. Jagers hebben de grootste moeite om de populaties in toom te houden.

Afbeelding 2:
Aangewezen leefgebieden voor wilde zwijnen (groen)
(bron: De Monitor, KRO-NCRV)

Het aantal besmette wilde zwijnen zal de komende tijd waarschijnlijk verder toenemen en daarmee ook de dreiging van AVP in Nederland. Dat het serieus is, blijkt onder andere in Denemarken. De voorzitter van de landbouwvereniging in Zuid-Deense Landbouwbond voert op dit moment campagne tegen een invasie van wilde zwijnen aan de Duits-Deense grens. Hij wil een hek van 70 km plaatsen. "Wanneer hier handelsbeperkingen worden opgelegd als gevolg van een uitbraak, is de economische impact enorm", aldus de voorzitter.

Volgens de heer Pejsak, dé Europese autoriteit op gebied van AVP van het Veterinair Onderzoeksinstituut in Polen, moeten wij ons in Nederland zorgen maken. Elk jaar komt de Afrikaanse Varkenspest dichterbij. Het kan nog 5 tot 10 jaar duren, maar

de kans op een uitbraak is groot in gebieden waar het virus rondzwerft. Als de wilde zwijnenpopulatie eenmaal besmet is, is het bijna onmogelijk om het virus uit te roeien. Alleen als de hoeveelheid zwijnen per vierkante kilometer erg laag is, blijft het risico beperkt (bron: demonitor.nl).

De mens als risico

De heer Pejsak en andere deskundigen geven echter aan dat de kans dat een besmet wild zwijn naar Nederland loopt lang niet zo groot is als dat vakantiegangers, transporteurs of andere bezoekers van risicogebieden zoals Polen, Estland, Letland, Litouwen, Tsjechië, Oekraïne, Roemenië, Hongarije, Slowakije, Moldavië, Bulgarije, Sardinië, China en sinds kort België het virus meenemen. Dit kan via besmet vlees, etenswaren of via uitwerpselen van besmette dieren en natuurlijk ook via het verplaatsten van besmette dieren zelf. Vooral snelwegen zijn een potentieel risico.

Na uitbraken van AVP in de jaren '80 en '90 in Spanje, is er veel onderzoek gedaan. Spaanse AVP-expert Fernando Rodriguez: "Het virus wordt, in tegenstelling tot Klassieke Varkenspest of Mond- en Klauwzeer, nauwelijks via de lucht verspreid en is daarmee minder besmettelijk dan vaak wordt gedacht. Dit blijkt uit ons onderzoek." Het vermijden van direct contact is dus het meest essentieel.

Maatregelen op het eigen bedrijf

Naast het voorkomen van insleep van AVP is het ook goed om als varkenshouder bewust na te denken over de hygiëne op uw bedrijf. Vaak wordt gedacht dat men vrij schoon werkt, maar blijkt toch dat er onbewust veel mee het bedrijf in wordt genomen of wordt rondgelopen binnen het bedrijf. Een duidelijke scheiding tussen schone en vuile weg, strakke looplijnen binnen het bedrijf en ontsmetten en wisselen van kleding en materialen zijn essentieel om de insleep van ziektes in het bedrijf te voorkomen.

Niet alleen de varkenshouder of de werknemers moeten rekening houden met extra maatregelen. Van bedrijfsbezoekers en transportbedrijven mag verwacht worden dat extra maatregelen nageleefd worden. Is dit niet het geval, spreek dan de desbetreffende personen hierop aan. Bezoekers bewust maken van de geldende protocollen kan door middel van "niet betreden zonder toestemming" bordjes waar eventueel het protocol opstaat. Deze kunnen gefaciliteerd worden door ABZ Diervoeding.

De belangrijkste maatregelen:

- Strikte reiniging en desinfectie van veewagens tussen transporten.
- Bij het afleveren van de varkens een strikte scheiding houden tussen bedrijf en laadplaats (bij voorkeur een aparte afleverruimte).
- Reiniging en desinfectie van de laadplaats na laden en lossen.
- Strikte hygiëne bij bezoekers (zo min mogelijk bezoekers). Denk hierbij aan het dragen van plastic overschoentjes en een

wegwerpoveral, mogelijkheid van douchen of omkleden.

- Geen onnodige materialen mee de stal innemen. Zoveel mogelijk materialen van het bedrijf zelf gebruiken.
- Voertuigen van bezoekers niet toelaten op het bedrijf (parkeren aan de openbare weg). Schone en vuile wegen goed scheiden.
- Banden van voertransportauto's en laarzen van de chauffeurs grondig reinigen en ontsmetten.
- Gereedschap van monteurs weren of eerst goed reinigen en ontsmetten.
- Voorkomen van contact met wilde zwijnen bij vrije uitloop.
- Besteed extra aandacht aan de bestrijding van ongedierte.
- Zorg voor een goed opgeruimd en een schoon erf, denk hierbij ook aan de stofzakken, wegwerpkleding en evt. bouwafval dat blijven liggen is. Onze branche organisatie Nevedi heeft voor de mengvoederbedrijven voor levering aan varkensbedrijven voorgeschreven: Desinfectie van wielen, wielkasten en treeplanken voor het oprijden en bij het afrijden van bedrijfsterreinen waar varkens worden gehouden (geldt ook voor grondstoffenleveranciers).

ABZ Diervoeding heeft al de bulkauto's uitgerust met een automatische ontsmetting. De chauffeurs zullen plastic overschoentjes gebruiken. Om besmetting tussen de bedrijven te voorkomen worden de stofzakken en de overschoentjes op het bedrijf achter gelaten.

ABZ Diervoeding ziet in AVP een ernstige bedreiging voor de Nederlandse varkenshouderij en wil daar waar mogelijk de best mogelijke bijdrage leveren aan preventie. Aan u het dringende verzoek om bovenstaande zaken serieus te harte te nemen!

Heeft u vragen over AVP? Neem dan contact op met één van onze varkensspecialisten.

Varkensbedrijf

Hier gelden strenge hygiëne-eisen

- Niet betreden zonder toestemming
- Eerst melden bij eigenaar

Telefoonnummer:

ABZDiervoeding

Mieke Peijnenburg, specialist varkenshouderij
06 5725 8573 ▪ m.peijnenburg@abzdiervoeding.nl

Integratie GIJS en ABZ Diervoeding

1 + 1 = 3 (synergie) is het doel van de integratie van GIJS varkens in ABZ Diervoeding. Om veel heterosis te bereiken, is verschil tussen de oorspronkelijke partijen nodig. En er zijn verschillen tussen GIJS en ABZ Diervoeding, maar ook veel overeenkomsten. De passie voor varkens en ondernemers is bij beiden groot. De pay-off "Het beste dichtbij" past daarom ook beiden. We gaan er samen 200% voor om een aantal unieke elementen van GIJS optimaal te integreren in de marktbenadering en assortimenten van ABZ Diervoeding.

Gelukkig kunnen we melden dat het vertrouwen er is van zowel de GIJS- als de ABZ varkensklanten. Dit houdt natuurlijk niet in dat de varkens en de varkenshouders niet moeten wennen aan de nieuwe setting en het voer; dat komt wel goed. Nogmaals willen we de varkenshouders bedanken voor het vertrouwen dat ze ons hebben gegeven. Wij willen het nu én in de toekomst waar blijven maken!

1: GIJS varkens

GIJS varkens is constant op zoek geweest naar de beste manier om de varkenshouderij zo goed mogelijk van voer en kennis te voorzien. Dit heeft GIJS bereikt door korte lijnen, flexibiliteit, passie en werkplezier in haar producten en werkwijze toe te passen. Deze aanpak heeft de afgelopen jaren veel nieuwe producten en diensten ontwikkeld:

- Het GIJS Granen concept, specifiek biggenvoer uit een gespecialiseerde fabriek;
- Gijs Olympisch Zeugenconcept, voeding voor de moderne zeug/topsporter;
- GIJS Massa Index (GMI), scannen van zowel spek als spier van de zeug;
- 10% extra rendement bij vleesvarkensbedrijven.

1: ABZ Diervoeding

ABZ Diervoeding is zoals u weet een middelgrote, no nonsens aanbieder voor de Nederlandse varkenshouderij. Zij heeft, net zoals GIJS,

een sterke focus op diervoeding en resultaat bij haar afnemers. Met drie productielocaties voor varkensvoerders (Markelo, Nijkerk en Eindhoven) heeft het een uitstekende landelijke dekking en is daarmee een uitstekende springplank voor de aanpak van GIJS varkens. De aanpak 'Groe met de ABZ formule' heeft de afgelopen jaren geresulteerd in een groei in afzet en vergroting van het marktaandeel. Alle zeugen- en vleesvarkensvoerders van GIJS worden vanaf 1 september jl. geproduceerd in de fabrieken van ABZ Diervoeding. De expeditie wordt door ABZ Diervoeding in eigen beheer verzorgd; een plus voor de klanten van GIJS.

1 + 1 = 3

Door de samenwerking is de creativiteit en innovatieve kracht van ABZ Diervoeding toegenomen. Samen met de efficiënte productie- en expeditie faciliteiten van ABZ Diervoeding, een breed team aan varkensspecialisten en stalinutritionisten willen wij graag de komende jaren u als klant van dienst zijn. Onze ambitie: goede economische en technische prestaties met onze voeders, probleemloos draaien en een optimale samenwerking met onze klanten!

Jeroen Koks, productmanager varkenshouderij
06 5260 0720 | j.koks@abzdiervoeding.nl

Even voorstellen

Jeroen Koks is 41 jaar en woont in Zevenaar. Jeroen is opgegroeid op een gemengd bedrijf van zowel melkkoeien als zeugen en vleesvarkens. Hij heeft naast de HAS de opleiding MSC Agricultural Economics and management afgerond in Wageningen. In 2013 is Jeroen begonnen bij GIJS als accountmanager varkens en zal nu zijn ervaring en kennis inzetten om de varkenshouders voor ABZ Diervoeding te adviseren.

Wiljon Ormel is 35 jaar en woont in Aalten. Hij heeft de opleiding HAS in Dronten afgerond. Wiljon heeft samen met zijn schoonouders een gesloten varkensbedrijf in Aalten, Groenlo en Oeding (Dld). In 2017 is Wiljon begonnen bij GIJS als stalinutritionist en zal evenals Jeroen nu aan de slag gaan voor ABZ Diervoeding.

Wij zijn blij dat zij ons varkensteam komen versterken en wensen hun veel succes bij ABZ Diervoeding!

EIERHANDEL
van Zetten

Pluimveebedrijf Van Zetten bespaart kosten door zelf voer te mengen

De onbehandelde hennen op pluimveebedrijf Van Zetten in Zeewolde krijgen zelfgemengd voer. Steeds meer gebruikelijk voor een pluimveehouderij. Niet zo gangbaar is dat de scharreleieren van het bedrijf in eigen huis worden gesorteerd en verpakt. Daarom krijgt ook de hygiëne op het bedrijf veel aandacht.

Het productiebedrijf in Zeewolde is geen familiebedrijf, maar onderdeel van Eierhandel Van Zetten BV in Ommeren. Eigenaar Roel van Zetten heeft in Ommeren een groot sorteer- en pakstation voor de eierhandel. Behalve handel in eieren van vrije producenten, heeft Van Zetten een aantal contractbedrijven, voornamelijk in Duitsland, en twee eigen productiebedrijven: één in Duitsland en dit bedrijf in Zeewolde. Het grootste deel van de handel gaat naar Duitsland. De dagelijkse werkzaamheden op het bedrijf in Zeewolde gebeuren onder eindverantwoordelijkheid van Yuri de Bruin (28). Krijn Breen (52) is senior begeleider over alle legbedrijven. Naast Yuri werken nog twee fulltimers op het bedrijf en rapen twee parttimers de eieren.

Nieuw

Het bedrijf in Zeewolde is vier jaar geleden gestart op een locatie waar voorheen een melkveehouderij was. Alles is in één keer opgezet met de nieuwste technieken. Het werden vier stallen naast elkaar, elk 2.500 m² groot: drie scharrelstallen en één freilandstal met 14 ha uitloop, voor in totaal 170.000 leg-hennen. Ze hebben allen een identieke voliëre-inrichting van Big Dutchman en zijn voorzien van warmtewisselaars. De stallen hebben bolle vloeren met mestschuiven langs de buitenmuren. Ideaal, want door ze 's ochtends te laten werken, zijn er minder grondeieren. 's Avonds worden ze aangezet om vooral de jonge hennen, die het voliëresysteem nog niet kennen, van de kant af te halen. De scharreleieren van dit bedrijf worden

geproduceerd voor de Nederlandse markt en op het bedrijf zelf verpakt. De freilandeieren gaan om logistieke redenen direct weg en via het pakstation in Ommeren naar Duitsland.

Onbehandeld

Omdat het bedrijf twee productiemethoden heeft – scharrel en freiland – moet het twee kleuren eieren hebben. Daarom werken ze met Dekalb White en Bovans Brown. De 35.000 freilandhennen zijn altijd onbehandeld geweest, de scharrelstallen zijn onlangs omgeschakeld. De laatste koppel onbehandelde hennen zijn in september gekomen. De benodigde aanpassingen in de stal waren slechts pikstenen plaatsen en luzerne verschaffen. De omschakeling ging perfect en er zijn nauwelijks problemen, zegt Krijn Breen: "Qua lichtschema moet je iets aalterter zijn om pikkerij te voorkomen. We hebben in Duitsland al meer dan tien jaar ervaring met onbehandelde hennen, omdat het daar al eerder verplicht was en omdat we op onze contractbedrijven veel biologische hennen hebben. We wisten dus wat ons te wachten stond."

Zelf mengen

De hennen krijgen kernvoer waar het bedrijf zelf maïs (50%) en kalksteentjes (8 tot 10%, afhankelijk van de leeftijd) door mengt. Dat doen ze om de kostprijs te drukken. De kostenbesparing zit hem vooral in het uitsparen van bewerking in de fabriek zoals malen en mengen, omdat de grondstoffen rechtstreeks worden aangevoerd. Het kernvoer bestaat uit de eiwitcomponenten en de vitamines en mineralen inclusief tarwe, met eigen specificaties. Op het bedrijf staan twee voerunits met per unit drie doseersilo's, inclusief zeef en molen. Krijn: "Je kunt het meest verdienen door de grootste grondstof los aan te voeren. Zo is het zelf mengen van maïs ontstaan." Twee scharrelstallen krijgen kernvoer en grondstoffen van ABZ Diervoeding, de andere twee stallen van een andere leverancier. Die tweedeling is er sinds 2017. Ze kwamen er met de toenmalige leverancier niet helemaal uit en besloten een tweede voerleverancier ernaast te zetten. "Puur om elkaar scherp te houden, voor vergelijk en concurrentie", verklaart Krijn. "Dat het ABZ Diervoeding is geworden, heeft een praktische, logistieke

reden: het zit op een afstand van 25 km. Maar daarnaast is het puur de kwaliteit." Het zelf mengen bevalt goed. "Wij doseren charges van 30 kg op de weger en malen onze grondstoffen. Vrij eenvoudig en low budget. Er is geen menger; de vijzel doet het werk en dat gaat boven verwachting goed. De vijzel pakt eerst het aanvullend voer, dan de maïs en als laatste de kalksteentjes. Volledig geautomatiseerd."

Hygiëne

Vanwege het pakstation gelden er extra regels omtrent de hygiëne, die strikt worden nageleefd. De hygiënestatus van het bedrijf is dan ook erg hoog. Rond het bedrijf staan elektrische hekken. Een auto komt niet ongezien het erf op. Wie de gebouwen betreedt, moet eerst de schoenen ontsmetten. Bij binnenkomst worden de eigen schoenen ingewisseld voor schoeisel van het bedrijf, ook al komt de bezoeker niet verder dan de kantine. Voor bezoekers die ook de stallen binnengaan, is er een douche. "Stalbezoek proberen we te minimaliseren en gebeurt alleen bij strikte noodzaak", licht Krijn toe. Ook binnen het bedrijf is veel aandacht voor hygiëne. Zo heeft elke stal zijn eigen laarzen en overalls.

Bij dreiging van vogelgriep of een andere besmettelijke ziekte, schalen ze het hygiëneprotocol op. "Omdat wij zelf voer mengen, krijgen we vaak grondstoffenwagens op het erf. Bulkwagens doen wel aan wielontsmetting, maar grondstofwagens

bijna nooit. Daarom hebben we in kwetsbare tijden ontsmettingsrollen voor de poort liggen, speciaal voor vrachtwagens. En dat functioneert goed." Een ander puntje van hygiëne is de ondergrondse kadaverkoeling aan de weg. Vier jaar geleden waren ze hiermee één van de eerste bedrijven. "Het is een duur ding, maar het werkt fantastisch. Je hebt geen gesleep met een bak. De grondtemperatuur koelt gedeeltelijk, maar niet genoeg; er zit een koelunit op. Eén keer per week komt de Rendac de kadavers en de struif halen."

Toekomst

Bijzondere plannen voor de nabije toekomst zijn er niet. Het bedrijf leent zich goed voor vergelijkende proeven met bijvoorbeeld voersamenstellingen. Ze streven naar een langere levensduur van de hennen. De bruine hennen worden zo'n 80 weken oud, de witte 90 weken. "Wellicht gaan we naar de 100 weken toe. Niet de teruglopende productie maar de kwaliteit van de eieren is voor ons reden om de hennen weg te doen. Wij zijn een eierhandel en een pakstation, maar geen brekerij. Wij maken alleen tafeleieren. Bij ons geldt maar één ding: zo veel mogelijk eerste soort eieren. Daarom ligt de grens bij ons nu nog echt op 90 weken."

Evert Bos, specialist pluimveehouderij
06 2125 8718 ■ e.bos@abzdiervoeding.nl

Meer kuikens per vleeskuikenouderdier

Het is zeker mogelijk om met wat extra aandacht en inzet de hoeveelheid kuikens per moederdier op een hoger niveau te brengen. En eigenlijk klinkt het heel gemakkelijk en logisch; hoe gezonder de vleeskuikenouderdieren in al haar facetten, hoe meer broedeieren en hoe beter de uitkomst.

Aandacht

Misschien wel erg voor de hand liggend, maar desalniettemin zeer belangrijk is het regelmatig focussen op de dieren. Wanneer u de tijd neemt om te kijken hoe de dieren zich gedragen, het strooiselkwaliteit eruit ziet, of het klimaat optimaal is en de bevedering goed is, kunt u er ook sneller op sturen indien dat nodig is. Om die reden adviseren wij om regelmatig vijf minuten tussen de dieren te gaan zitten en te kijken, te ruiken, te proeven en te voelen. (zie ook op onze website het artikel: www.abzdiervoeding.nl/vleespluimvee/neem-de-tijd-voor-een-beter-resultaat).

Opfok

Een goede relatie met de opfokorganisatie is van groot belang voor de kwaliteit van uw koppel. Het is belangrijk dat beide partijen zaken rondom de opfok goed met elkaar bespreken. Is er een ziekte in het koppel geweest, is de vaccinatie gedaan zoals gewenst, is de gewichtscurve vloeiend, zijn er andere stressoren in de opfok geweest? Informatie waarop u kan acteren, zodat het koppel zo goed mogelijk start.

Bevedering

Een goede bevedering is om meerdere redenen belangrijk voor vleeskuikenouderdieren. Bevedering biedt bescherming aan de huid. Zeker bij het paren is het voor de hen belangrijk dat het verenkleed bescherming biedt tegen de scherpe nagels van de haan. Daarnaast is de isolatie van de bevedering essentieel voor een goede thermoregulatie. Er treden grote energetische verliezen op wanneer de bevedering slecht is. Het dier heeft meer voer nodig om op de gewenste lichaamstemperatuur te blijven. Als een vleeskuikenouderdier dit niet tot zich kan nemen, kan het ten opzichte van goed bevederde vleeskuikenouderdieren minder energie steken in zaken zoals weerstand en ovulatie. Verder gebruikt de hen de veren ook voor communicatie en gedrag.

“Ook verlichting en luchtklimaat spelen een rol in de seksuele activiteit van de ouderdieren en zijn belangrijke factoren.”

Succesvolle paring

De hennen mogen dan wel veel eieren leggen, als deze niet bevrucht zijn, zal dat sowieso een financiële impact hebben. De hoeveelheid hanen per hen is uiterst belangrijk. Te weinig goede hanen en u loopt paringen mis, maar teveel goede hanen kan voor onrust en agressie in de stal zorgen. Verder is niet het aantal paringen belangrijk, maar het aantal geslaagde paringen. Iedere mislukte paring zorgt voor negatieve gevolgen zoals:

- onrust en stress bij de hen;
- de hen gaat de haan ontlopen, met alle gevolgen van dien;
- het verenpakket van de hen slijt sneller dan gewenst.

Dit veroorzaakt huidbeschadigingen waardoor ziekteverwekkers binnen kunnen komen. Paringen zijn niet comfortabel voor de hen, waardoor zij de haan gaat ontlopen. Tevens kost het meer voer om de lichaamstemperatuur te handhaven.

Ook verlichting en luchtklimaat spelen een rol in de seksuele activiteit van de ouderdieren en zijn belangrijke factoren.

Broedeikwaliteit

Een goed broedei is essentieel voor een goede uitkomst. Het is van belang om vuiligheid op het ei te voorkomen. Zorg ervoor dat de eieren gelegd worden in schone nesten, met schone matten. Ook een kritische blik van de eierinpakker mag niet vergeten worden. Daarnaast bevat een goed broedei de juiste schaaldikte. Bij een te dunne eierschaal kunnen de eieren gemakkelijk breken, bijvoorbeeld tijdens transport, wanneer er

druk en beweging op het ei uitgeoefend wordt. Maar ook een te dikke eierschaal is niet wenselijk, want het kuiken zal daardoor onnodig veel energie verliezen bij het uitkomen. De kwaliteit van de eierschaal wordt beïnvloed door de genetische aanleg van de hennen, het stalklimaat, ziektes en het voer.

Sturen met voer

Met voer kunt u op verschillende manieren sturen op de bevruchting. Voor geslaagde paringen is rust in de stal van belang. Meer rust kunt u bereiken door de dieren een beter verzadigd gevoel te geven. Dit kan door gebruik te maken van vezels en structuur in het voer. Daarnaast is voldoende voerbaklengte essentieel. Wanneer er al een gevecht ontstaat bij het voeren en de dieren niet rustig kunnen eten, zal de stress toenemen. Over het algemeen kan men stellen dat dieren die veel stress ondervinden minder (succesvol) paren. Verder kan met voer vooral in de tweede helft van de legperiode gestuurd worden op calcium, aangezien de calciumbenutting op die leeftijd sterk achteruit loopt. Daardoor kan de eierschaalkwaliteit op peil blijven. Verder mogen de hanen in dit verhaal niet vergeten worden. De haan heeft een heel ander productiedoel en behoefte dan de hen. Hanenvoer is toegespitst op deze behoefte en heeft bij ABZ Diervoeding een zeer sterke focus op bevruchtingsgraad en vitaliteit van het kuiken. Met behulp van andere grondstoffen en een ander nutriëntenpakket in vergelijking met hennenvoer, is het mogelijk hierop te sturen.

Wilt u op uw bedrijf ook de bevruchting verbeteren? Neem dan contact op één van onze pluimveespecialisten voor verdere toelichting of een vrijblijvende afspraak op uw bedrijf.

Rienk van Oosten, specialist pluimveehouderij
06 2291 8533 ■ r.oosten@abzdiervoeding.nl

Energiewaardering voor legvoeders naar E-Leg 2

ABZ Diervoeding is voor de energiewaardering van onze legvoeders overgegaan van de E-Leg 1 naar de nieuwe E-Leg 2 waardering. Deze nieuwe energiewaardering hebben we inmiddels al geruime tijd laten schaduwdragen bij het optimaliseren van onze legvoerlijnen.

In het kort komt het erop neer dat onderstaande grondstofgroepen qua energie iets anders gewaardeerd worden:

- De granen (maïs, tarwe etc.) worden ruwweg wat lager gewaardeerd in energieniveau.
- De eiwitgrondstoffen brengen ook wat minder energie aan.
- De oliën en vetten worden in de nieuwe energiewaardering iets hoger ingeschaald.

Op papier zal de samenstelling met de E-Leg 2 waardering iets minder calorieën bevatten (150 -175 Kcal).

Wat verandert er daarmee in uw voeders? Helemaal niets, want de samenstelling blijft verder precies hetzelfde.

Voor vragen over de samenstellingen kunt u contact opnemen met ondergetekende of Marnix van de Wetering, nutritionist legpluimvee.

Evert Bos, productmanager legpluimvee
06 2125 8718 ▪ e.bos@abzdiervoeding.nl

Even voorstellen

Ter uitbreiding en versterking van ons pluimveeteam stellen wij graag de volgende drie nieuwe pluimveespecialisten aan u voor:

Twan van Gorp is 29 jaar, afkomstig uit Reusel en heeft de opleiding Dier- en veehouderij aan de HAS Hogeschool in Den Bosch afgrond. Twan is 5 jaar werkzaam geweest bij een collega voerfabriek in het Zuiden en zal nu zijn ervaring en kennis inzetten om de legpluimveehouders in Zuid-Nederland en België voor ABZ Diervoeding te adviseren.

Maarten Zantingh is 22 jaar, komt uit Zuidwolde en heeft gestudeerd aan de Aeres Hogeschool te Dronten. Hier heeft hij de opleiding Bedrijfskunde en Agrifoodbusiness gevolgd. Maarten is opgegroeid tussen de kippen en heeft bij verschillende bedrijven in de keten stage gelopen tijdens zijn studie. Maarten gaat zich richten op de legpluimveehouderij in Noord-Nederland.

Erik van der Heijden is 27 jaar en woont in Son en Breugel. Na zijn MBO pluimvee opleiding is hij 5 jaar werkzaam geweest bij een opfok vleeskuikenouderdierenbedrijf en vervolgens 4,5 jaar bij een bedrijf verantwoordelijk voor algemene hygiëne op pluimveebedrijven. Erik gaat zich richten op de vleespluimveehouderij in Zuid-Nederland.

Wij wensen hun veel succes in hun nieuwe job!

Relatiedag “Grensverleggend ondernemen”

Op woensdag 3 oktober heeft ABZ Diervoeding een relatiedag georganiseerd met als onderwerp: Grensverleggend ondernemen. Met een groep van 60 varkens- en pluimveehouders zijn we naar het kassencomplex van de Wageningen University & Research, Glastuinbouw in Bleiswijk gegaan.

Binnen het kassencomplex in Bleiswijk worden verschillende onderzoeken uitgevoerd met als doel het optimaliseren van het bedrijfsresultaat. Op verzoek van de overheid en het bedrijfsleven worden verschillende onderzoeken opgestart die van belang zijn voor deze optimalisatie. De variatie in onderzoeken loopt uiteen van planteigen onderzoeken tot aan onderzoeken die zich richten op de optimalisatie van de kasconstructie.

Na het ontvangst startte de middag met een welkomstwoord van Marcel Roordink, algemeen directeur van ABZ Diervoeding. In het welkomstwoord vertelde Marcel over de betekenis van grensverleggend ondernemen en de uitdagingen waar ABZ Diervoeding mee te maken heeft. Dit sloot vervolgens goed aan op de sprekers van de dag: Marlies Bosker (Movaeres) en Herman van Welie (Van Welie Advies). Zij gaven een presentatie over het Ondernemerschap. Centraal in deze presentatie stonden de volgende vragen: Wie ben ik als ondernemer? Wat wil ik met mijn bedrijf? Wat kan ik met het bedrijf? Wat ga ik met het bedrijf doen?

Marlies en Herman vertelden over hun eigen ervaringen waarna de ondernemers met elkaar in gesprek gingen over de behandelde vragen. Om het verhaal compleet te maken, werd Jan Willem de Vries (teamleider van het proefbedrijf in Bleiswijk) geïnterviewd over de totstandkoming van onderzoeken en de problemen en mogelijkheden die men tegenkomt bij het runnen van de locatie in Bleiswijk.

Aansluitend was er een rondleiding georganiseerd door het kassencomplex waar verschillende innovaties te zien waren met betrekking tot verlichting, water en nutriënten, gewasbescherming, teelt en productiesystemen, energie neutraal werken en smaakonderzoeken. Bij ieder onderzoek ligt een probleemstelling vanuit de sector of een idee voor de toekomst.

Na een goed (stamp)buffet stapten de ondernemers weer in de bussen terug naar de verschillende locaties verspreid over het land. Daar werd nog veel gesproken over de behandelde onderwerpen. Al met al een interessante middag waarbij pluimvee- en varkenshouders een kijkje hebben kunnen nemen bij de ontwikkelingen in de glastuinbouw.

Uitnodiging Boeren is topsport!

Ga jij
ook mee
naar de
KNVB?

Jongerenbijeenkomst 21 november 2018 op de KNVB Campus in Zeist

Beste jongeren,

Op woensdag **21 november 2018** organiseren wij een bijeenkomst speciaal voor jongeren met als thema **Boeren is topsport!**

De KNVB Campus is hét middelpunt van het Nederlandse voetbal en topsport. Dit vraagt om een goed voorbereid samenspel én talent. Dit geldt ook voor jou als jonge opvolger/ondernemer

Daarom nodigen we je graag uit voor deze leerzame en gezellige bijeenkomst. Uiteraard zijn ook familie, vrienden of anderen met een agrarische interesse en een leeftijd tussen de 15 en 35 jaar van harte welkom.

Kijk op onze website voor uitgebreidere informatie.

We verheugen ons op jullie komst!

Met vriendelijke groet,
Het ABZ jongerenteam

Programma:

14.30 u. Welkomstwoord

door Marcel Roordink, algemeen directeur ABZ Diervoeding

15.00 u. KNVB Campus voor de agrarische toppers van morgen

1. Rondleiding op de KNVB Campus
2. KNVB Fun Clinic
3. Uitleg foodconcept KNVB
4. KNVB Clinic coachingskills

17.00 u. NAJK; waar liggen mijn kansen?

door Andre Arfman, voorzitter NAJK

17.15 u. Presentatie "Ondernemen is topsport"

door Bas Nijhuis, UEFA scheidsrechter en ondernemer.

18.00 u. "De derde helft"

Stap in de bus en ga gezellig mee!

Aanmelden kan via onze website www.abzdiervoeding.nl